

ἀλλ' εὐοίχασαν οἱ πολλοὶ τὴν δεσποτικὴν, πο-
 λιτικὴν οἰεσθαι εἶναι καὶ ὅσαρ' αὐτοῖς ἔκαστοι εἴ-
 θασαν εἶναι δίκαιον, οὐδὲ συμβέβηκεν, ὅτι ἐκ ἀ-
 γχωρίωνται πρὸς τὸν ἄλλοις ἀποσώματα. αὐ-
 τοὶ μὲν γὰρ παρ' ἑαυτοῖς τὸ δικαίως ἀρχὴν ζή-
 ποῦσιν· πρὸς δὲ τῶν ἄλλοις οὐδὲν μέλει ἵπ-
 δὲ δικαίον, ἄτιπον δὲ εἰ μὴ φύσει. τὸ μὲν δεσπο-
 ζον ὄντι, τὸ δὲ οὐ δεσποζον. ὥστε εἴπερ ἔχου-
 τὸν ἕνα τῶν, οὐ δὲ πάντων περὶ αὐτοῦ
 δεσποζέειν, ἀλλὰ ἵπ- δὲ πρὸς τῶν ὡσπερ οὐδὲ
 θηρῶν ὅτι θινίω ἢ θυσίαν ἀνθρώποις, ἀλλ-
 λά τὸ πρὸς τὴν θηρῶν τῶν· ἔστι δὲ θηρῶν τῶν, ὁ
 αὐτὸν ἢ, ἐδεδόν ζῶν. ἀλλὰ μὲν εἴη γ' αὐ-
 καὶ κατ' ἑαυτῶν μία πόλις διδασκίμων, ἢ πο-
 λιτεῦται δημοσίῳ κατὰ ἑαυτοῦ· εἴπερ ἐνδέχεται
 πόλιν οἰκείσθαι πρὸς κατ' ἑαυτῶν νόμοις
 χραιστέω σπουδαίους, ἢς τῆς πολιτείας ἢ
 σωτηρίας οὐ πρὸς πόλεμον, οὐδὲ πρὸς τὸ
 κρατεῖν ἕταιρ' ἵπ- δὲ πολιτείας μινδὲν γὰρ ἕταρ-
 χεῖται τοῖς τοῖς. δὴλον ἄρα ὅτι πάσαι τὰς πρὸς
 τὸν πόλεμον ὅτι μελέει, καὶ αὐτὸ μὲν δεπέον·
 οὐχ ὡς τέλει δὲ πάντων ἀκρότατον, ἀλλὰ
 ἐκείνου χάριν ταύτας. τῶ δὲ νομοθέτου τῶ
 σπουδαίω ὄντι, τὸ δεῖσθαι πόλιν, καὶ ἄλλοις
 ἀνθρώπων, ἢ πᾶσαν ἄλλω κοινοῖα, ζῶν
 ἀγαθῆς πῶς μεδέσσοι, καὶ τῆς ἐνδεχόμενης
 αὐτοῖς ὀδυσμονίας. διούσθ μὲν τοῖς ἵπ- δὲ τα-
 τοῦ ἕνα νομίμων· καὶ τῶ τῆς νομοθε-
 τικῆς ὄντι ἰδεῖν, ἐὰν πινεῖ ἕταρ ὡς γει-
 νῶντες, ποῖα πρὸς τοῖς ἀσκητοῖς, ἢ πῶς
 τοῖς κατὰ πόλιν πρὸς ἐκαστοῖς χρησέον. ἀλλὰ
 τῶ μὲν καὶ ἕταρ τῶ τῆς πρὸς σπουδαίους
 σκέψασθε, πρὸς τὸ τέλος δὲ τῶ ἀρίστων πό-
 λιτεία σωτηρίαν.

Κεφάλαιον γ.

Πρὸς δὲ τὸν ὁμολογουμένως μὲν τὸν μετ' ἀρετῆς εἶναι βίον ἀρετώτατον, διαφερο- μένους δὲ πρὸς τῆς χρησέως αὐτῆ, λεκτέον ἢ μιν πρὸς ἀμφοτέροις αὐτοῖς· οἱ μὲν γὰρ ὀδο- δουμάχοι τὰς πολιτικὰς ἀρχάς, νομίζον- τες τὸν τῶ ἑλευτέρου βίον ἕταρ ἢ πᾶν εἶναι τῶ πολιτικῷ, καὶ πᾶτων ἀρετώτατον· οἱ δὲ, πῶν ἀρίστον· ἀδύνατον γὰρ, τὸν μινδὲν πρὸς ἕταρ, πρὸς ἕταρ δὲ τῶ δὲ ὀδομα- χίας καὶ τῶ ὀδομαχίαν εἶναι ταῦ τῶν· ὅτι τὰ μὲν ἀμφοτέροις λέγουσιν ὀρθῶς, τὰ δὲ ἢ ὀρθῶς· οἱ μὲν, ὅτι ὁ τῶ ἑλευτέρου βίος, τῶ δεσποτικῷ ἀ- μείνων. τῶ γὰρ ἀλλήλοισ. οὐδὲν γὰρ τῶ γε δούλω, ἢ δούλω, καὶ ἕταρ σπουδαίω ἢ γὰρ ὀδομαχίῃ ἢ πρὸς ἕταρ ἀγαθῶν, οὐδὲν γὰρ μετέχει ἵπ- δὲ κατὰ τῶν. τὸ μὲν τοῖς νομίμοις πᾶσαν ἀρχὴν εἶναι διαποικίαν,

Sed plerique videntur existimare civilem disciplinam esse dominari, & quod in se ipsos fieri nollent, hoc in alios facere non erubescunt, ipsi pro se iustitiam querunt, pro aliis vero nulla eis iustitia cura est. Hoc autem absurdum, nisi tales sint natura, ut alter dominari debeat, alter non. Quod si est ita, non est conandum omnibus dominari, sed illis condantur qui dominabiles sunt, sicut nec venari homines ad mesam vel sacrificium, sed illud quod venabile est, est autem venabile omne animal, quod sit natura ferum & esui aptum. Enimvero fieri potest, ut sit civitas una ferorum per seipsum beata, videlicet si gubernetur recte. nam potest esse sita in loco penitus separato, & legibus uti laudabilibus: cuius reipublicæ constitutio, non ad bellum neque ad superandum hostes fit. Patet igitur quod rei bellicæ studia bona sunt existimanda, sed non ut finis supremus, sed gratia illius. Studiosi autem legum positores est considerare urbem, ac naturam hominum, & omnem aliam communionem vitæ laudabilis, quo participent, quantum fieri potest, felicitatem. Differentia tamen erit in quibusdam constituendis & hoc pertinet ad eandem disciplinam, quæ est de legibus ponendis, videre, si qui sunt finitimi populi, qualia ad quales exercenda sint, & quemadmodum cum singulis conuersandum. Verum de hoc postea suo loco considerationem faciemus, ad quem finem debeat optima reipublicæ constitutio tendere.

CAPVT III.

AD contentes autem vitam cum virute esse maximè recipiendam, sed contentendes de illius usu, dicendum est nobis ad utrosque. Sunt enim qui despiciunt magistratus civitatis, putantes ingenii hominis esse aliam vitam quàm civilem, & omnibus præferendam. alij vero hanc optimam putant, impossibile enim nihil agentem bene agere. Vne autem agere ac felicitè esse, idem est. Vtrique eorum quædã dicunt rectè, & quædam non rectè. nam liberi quidem hominis vitam meliorem esse, quàm in dominando occupati verum esse, nihil enim egressum est, seruo uti in quantum serous, in iussus enim domini in rebus necessariis nihil habet decorum. At putare omnem gubernationem esse dominationem, nequaquam

E
 F